

C.O. ROSENIUS

Vejledning
til fred

INDHOLD

Forord ved Jens Ole Christensen	9
Loven	13
Brug loven rigtigt	14
Loven kræver alt	26
Loven vækker synden til live.	30
Loven fører os til Kristus	38
Evangeliet	45
Evangeliet handler om Kristus	46
Kristus kom for at frelse syndere	56
Evangeliet er fyldt med glæde og trøst	66
Evangeliet giver altid en ny begyndelse	78
Evangeliet gør os hellige	88
Troen	99
Troen er en gave fra Gud	100
Troen holder fast i syndernes forladelse.	112
Troen har sit fundament i ordet	125
Troen lyser op i mørket.	134

Livet	139
Vi lever i tro uden at se	140
Et opmærksomt liv	156
Et liv med en åben bibel	168
Et liv præget af Kristus	179

FORORD

Da jeg var 16 år gammel, fik en anden gymnasieelev – ved navn Flemming Baatz Kristensen – overtalt mig til at købe denne bog i en norsk udgave. Det skete på en nytårslejr, og i månederne efter læste jeg den i små bidder. Jeg var en målrettet kristen og optaget af at efterfølge Jesus mere helhjertet, end det jeg så i mine forældres generation.

Men jeg var også i en situation, hvor jeg igen og igen løb ind i nederlag og var gradvist ved at indse, at jeg ikke var nogen forhenværende synder. Jeg havde tit lyst til at opgive det der projekt med at være kristen.

I de forårsmåneder, hvor jeg læste »Vejledning til fred« flyttede min tro sig: fra at stole på min kristendom til at stole på min Kristus. Den flytning blev en kilde til en fred, frihed og glæde, som aldrig har sluppet mig.

Derfor er det er med stor glæde, jeg nu er med til at udgive C.O. Rosenius' »Vejledning til fred« i en helt ny oversættelse. Rosenius skrev i en tid, hvor der var mange udgaver af gør-det-selv-kristendom i omløb. Ligesom i dag. De udgaver kunne begejstre mennesker i første omgang. På den længere

bane skabte de ofte præstationsangst og/eller selvtilfredshed. Og mennesker forlod gradvis Kristus.

Der er stadig brug for Rosenius' særlige evne til at forkynde det kristne evangelium, så vi opgiver vores egen kristendom og i stedet begynder at stole på Jesus Kristus.

Carl Oluf Rosenius var svensker, født i 1816, og han døde i 1868. Han levede, prædikede og skrev i en vækkelsestid og blev læst af hundredetusindvis af mennesker over hele Norden. Og hans skrifter læses stadig. De seneste år er de blevet udgivet så langt borte som i Sydamerika.

»Skrifter« er i øvrigt et diskutabelt udtryk. Rosenius skrev aldrig bøger, men alene artikler til et tidsskrift, der hed »Pietisten«, og som i perioder udkom i 10.000 eksemplarer.

Siden samlede andre hans artikler i bøger. »Vejledning til Fred« udkom første gang i Norge i 1874 og blev siden forkortet og udgivet i hans hjemland Sverige af Ivan Hellström i 1966.

Dette er en helt ny oversættelse. Vi har brugt Hellströms udgave og forsøgt at lave en oversættelse i moderne sprog. Både hvad angår ordvalg, længden af sætninger og mængden af citater.

Men vi har også forsøgt at undgå at skabe en Rosenius i vores eget billede. Rosenius var et barn af sin tid, og han havde et følsomt sind. I dag ville han nok tilhøre den gruppe, der kaldes *særligt sensitive*. Begge dele kan mærkes i hans skrifter.

Derfor er der både synspunkter og billeder, som kan diskuteres. Og den, der vil irritere sig over hans inderlig-

hed, til tider sære fromhed og selvkritik, har god mulighed for det.

Men at læse Rosenius kan opøve os i den vigtige kristne kunst at efterligne vores åndelige forbilleder i deres tro – og have et tilsvarende afslappet forhold til deres stil og temperament. (Ordvalget i Hebræerbrevet 13,7 er værd at tænke over i mødet med en bog som »Vejledning til fred«).

Og hvis man går til Rosenius med det mål, ligger der virkelig guld og venter.

Når det i dag er muligt at nyoversætte bogen og sælge den til så lav en pris, skyldes det en anonym gave på 150.000 kr. til projektet – og til en kommende udgivelse af andagtsbogen »Gud Taler«. Den gave afslører en kærlighed til evangeliet og vor tids mennesker, som jeg gerne vil sige tak for.

Hillerød, april 2015

Jens Ole Christensen

Generalsekretær

Førstehjælp til nye læsere af Rosenius

To vigtige begreber:

Loven: Alt det i Guds ord, der taler om Guds krav til os og Guds vrede over vores synd

Evangeliet: Alt det i Guds ord, der taler om Guds kærlighed til os i Jesus Kristus og hans frelse af os syndere

---

LOVEN

BRUG LOVEN RIGTIGT

Det er ikke loven, der frelser os

»Men vi ved, at loven er god, hvis man bruger den, som lov skal bruges« (1 Tim 1,8).

Loven kender vi alle. Den ligger i vores natur. Evangeliet derimod er en hemmelighed, der går stik imod al fornuft. Men der er mange, der er forvirrede og usikre i forhold til loven og ikke ved, hvordan man skal bruge den. Derfor mister loven – ja, hele Bibelen – sin kraft og bliver nyttesløs, og mennesket står uden hjælp. Vi vil her se på nogle almindelige måder at misbruge loven på.

Jeg tænker ikke på dem, der foragter loven. De får selvfølgelig deres dom. De er ikke bare syndige og lever, som det passer dem; de er fuldstændig ligeglade med Guds gode vilje.

Den, der blæser på Guds vilje, blæser jo på Gud selv. Og der findes ikke noget bibelvers, der siger, at Gud er nådig mod dem, der foragter ham.

Nej, jeg tænker på dem, der respekterer loven og tager den alvorligt. Men det handler ikke kun om at respektere loven og bruge den. Det handler om at bruge den, »som lov skal bruges«.

Paulus skriver om sine landsmænd, jøderne, at de brænder af iver for Gud. De ønsker at få den retfærdighed, som loven giver. De holder sig strengt til loven. Men Paulus sørger over dem og bærer på en indre smerte. Ja, han siger ligefrem, at han er parat til selv at gå fortabt, hvis det kunne redde dem. Jamen hvad var det da, som disse mennesker ikke havde, selv om de holdt sig til loven? Paulus siger det sådan: »Dog forhærdedes deres tanker, for indtil den dag i dag bliver det samme slør ved med at ligge over oplæsningen af den gamle pagt uden at tages bort, for det fjernes først i Kristus« (2 Kor 3,14). De forstår ikke, hvad loven virkelig går ud på, men prøver at blive retfærdige over for Gud ved hjælp af loven.

Men den egentlige mening med loven er, at den skal kalde på mennesker, nedbryde deres falske selvtillid og føre dem til Kristus som de syndere, de er. »For Kristus er enden på loven til retfærdighed for enhver, som tror« (Rom 10,4). »Det, som loven ikke kunne, fordi den kom til kort på grund af kødet, det gjorde Gud: Han sendte sin egen søn i syndigt køds lighed og for syndens skyld og fordømte dermed synden i kødet« (Rom 8,3).

Loven er altså en opdrager, der skal føre os til Kristus. Lovens egentlige opgave er at være en slags Johannes Døber, der gør mennesker parat til at møde Herren. Men hvis vi i stedet

bruger loven til at prøve at gøre os fortjent til noget over for Gud, så har vi misbrugt den. Så bliver den ikke brugt rigtigt. Når vi ikke længere oplever, at loven nedbryder vores falske selvtillid, hvad skal vi så med evangeliet om forsoningen i Kristus? Og hvis et menneske ikke længere kan se nogen mening i hverken loven eller evangeliet, så er det menneske uhjælpeligt fortabt. Så kan man ikke blive frelst.

Man kan let komme til at gøre loven til sin frelsesvej. Man ønsker jo ikke at blive dømt af loven, og derfor begynder man så at sige at forhandle om prisen i et forsøg på at gøre lovens krav lettere at opfylde. På den måde får man den til at passe med de holdninger, man selv har. Og så er det overkommeligt at opfylde den.

Argumentet plejer at lyde sådan her: Det er der da ingen mennesker, der kan. Og så kan Gud heller ikke kræve det af os. Han kan da ikke forlange mere, end vi faktisk kan! Det er virkelig smart. På den måde prøver vi at undgå, at loven lukker munden på os. Hvis bare ét menneske kunne opfylde Guds krav, så kunne det menneske jo gøre sig fortjent over for Gud. Men Bibelen siger, at vi ikke har noget at rose os af over for Gud.

For at forstå, hvorfor loven kræver mere, end vi kan opfylde, må vi fokusere på, *hvad loven er*. Loven er simpelt hen Guds gode vilje – formuleret med menneskelige ord og lagt ind i menneskets samvittighed. Lige så stor Guds godhed og hellighed er, så store er også hans krav til dig. Loven siger altså: Det her vil Gud, og det der vil han ikke. Og selvfølgelig er det Guds vilje, at du skal blive mere og mere retfærdig, indtil du er hellig og god på samme måde, som Gud er hel-

lig og god. »I skal være hellige, for jeg, Herren jeres Gud, er hellig« (3 Mos 19,2).

Vi ved altså, at loven simpelt hen er et udtryk for Guds hellige og gode vilje. Så er det også klart, at vi ikke kan lave om på den eller gøre den lettere, bare fordi vi ikke kan overholde den. Så ville Gud jo ikke længere være hellig. Hvis man har lært lidt af Guds hellighed at kende, går man ikke længere rundt og tror, at man kan blive perfekt over for Gud, altså blive lige så hellig og god som Gud selv. I stedet lærer man ydmyghed og oplever, at ens falske selvtillid bliver nedbrudt. Men hvis man stadig håber på at blive frelst gennem loven, er man blind og ved ikke, hvad loven kræver.

Hør nu her, siger du måske, selvfølgelig er der ingen, der er perfekt, men man kan jo gøre det så godt, man kan. Men nej! Den går ikke over for Gud! For loven siger jo: »Forbandet være den, der ikke holder ordene i denne lov i hævd og følger dem« (5 Mos 27,26). Og i Jakobsbrevet står der: »Den, som ellers overholder hele loven, men fejler blot på ét punkt, er blevet skyldig i dem alle« (Jak 2,10).

Jamen, siger du så, Gud tilgiver mig jo for Kristi skyld, hvis jeg ikke kan overholde alle buddene. Nej, Gud tilgiver ikke dem, som er skyldige over for loven. Til gengæld stiller sagen sig helt anderledes for dem, der ved troen er blevet retfærdige i Kristus! De er ikke længere skyldige over for loven. Kristus har nemlig selv givet dem den retfærdighed, som loven kræver (Rom 4,8). Men hvis man insisterer på at leve sit liv efter loven, så skal man ikke regne med at få eftergivet den mindste overtrædelse. Jesus siger jo selv, at ikke det mindste bogstav af loven skal forgå.

Vi er nødt til at være bevidste om den forskel: Der er nogle mennesker, der er underlagt loven. Og der er andre, der er underlagt nåden (Rom 3,19; 6,14). Det er rigtigt, at den nåde, Kristus giver, er uendelig stor. Men det hjælper bare ikke dem, der insisterer på at overholde hele loven og derfor er underlagt den. Paulus siger jo: »For alle de, som har lovgerninger, er under forbandelse« (Gal 3,10).

Det er sådan set den værste måde at misbruge loven på: At vi skjuler den forskel og prøver at forhandle med Gud for at gøre kravene mindre. At vi sletter alt det fra loven, som vi selv synes er for svært, og sætter overliggeren så lavt, at vi kan klare det. Det kan kun resultere i, at vi pudser vores egen glorie og opbygger en falsk sikkerhed i os selv. På den måde kommer loven ikke til at virke efter hensigten. Den kommer ikke til at kalde på mennesker, nedbryde deres falske selvtillid og føre dem til Kristus, som er »enden på loven til retfærdighed for enhver, som tror«. I stedet fører den mennesker ind i slaveri under en lovreligion og ud over fortvivlelsens afgrund.

Men man misbruger også loven, hvis man bilder sig selv og andre ind, at det nok skal blive bedre. Det, som man ikke kan nu, kan man måske med Guds hjælp lære at gøre senere. Og når dét så endelig er lykkedes, så har man gjort sig fortjent til at tage imod retfærdigheden fra Kristus. Men det er ét stort bluffnummer fra Djævelens side!

For hvad hvis du døde her og nu, hvor du stadig ikke er nået frem til at være god nok? Ja ja, siger du, jeg stoler på, at Gud ikke lader mig dø, før jeg er parat til det. Det var da en smuk tanke. Men Gud har aldrig lovet at vente med døden, indtil du har opnået den standard, som loven kræver.

Og hvad forestiller du dig egentlig om fremtiden? Hvordan skulle du senere blive bedre til at overholde Guds bud? Tror du, at du får flere muligheder, end du har i dag? Hvis man tænker sig lidt om, bliver det hurtigt klart, at man ikke har udsigt til at blive bedre til at leve op til lovens krav, bare fordi tiden går.

Jamen så er jeg jo fortabt! udbryder du. Ja! Og det var netop det, loven ville vise dig, så du i stedet kan tage imod Jesus – med helt tomme hænder. Du behøver ikke vente på et eller andet langt ude i fremtiden. Guds rige er her hos dig lige nu.

Den retfærdighed, som loven kræver af dig, kan du ikke selv præstere. Til gengæld får du den kvit og frit i troen på Jesus.

Det er ikke loven, der gør os hellige

Der er også nogle, der mener, at man bliver *helliget* ved hjælp af loven. Tankegangen lyder cirka sådan her: Jeg ved godt, at man ikke kan blive retfærdig over for Gud ved at holde loven. For det er jo Kristus, der giver os sin retfærdighed. Men der står så meget i Bibelen om helliggørelse. Og det har jeg det så svært med! Jeg sætter slet ikke nok ind på at overholde budene, så derfor bliver jeg slet ikke helliget. Man mener med andre ord, at det er loven, der skaber åndelig vækst.

Men det står der ikke noget om i Bibelen. Det er ikke loven, der giver os retfærdighed og åndelig vækst. Det er Kristus! Og Kristus er ikke det samme som loven. Når Kristus helliger os, bliver vi sat fri fra lovens dom over vores liv. Vi behøver ikke have dårlig samvittighed. Vi får fred med Gud, fordi han har tilgivet os, og i den fred og glæde er vi Guds børn. Så tør vi stole på ham og får lyst til at gøre, som han vil.

Så gør jeg det gode, ikke fordi loven tvinger mig til det med krav og dom og trusler, eller fordi jeg føler mig dømt af synden. Nej, jeg gør det af kærlighed til Gud og hans gode vilje.

Det er alt sammen noget, Kristus skaber ved troen i os. Loven kan aldrig gøre det. Men det var heller ikke derfor, Gud gav os loven.

Af og til kan man møde meget højt profilerede kristne, som i virkeligheden har brug for at opleve, at de ikke slår til, og få deres falske selvtillid nedbrudt. De er stærke og modige, men i virkeligheden misbruger de evangeliet, fordi de aldrig bekymrer sig om deres egne fejl. De henviser til evangeliets frihed, mens de reelt bare forsvarer det, de af naturen selv helst vil. Det ser ud som en stærk tro, men den skaber aldrig nogen forandring i deres liv. De overhører Guds ord og viser dermed, at de har behov for at blive korrigeret. Loven har endnu ikke fået et ord indført over for dem. Den har ikke fået lov at fælde dom over deres falske selvtillid og nedbryde den.

Så ja, det er korrekt, at også kristne har brug for loven. Men ikke af hensyn til helliggørelsen. Den kan loven ikke klare. Loven kan kun gøre synden mere og mere synlig.

Hvis vi skal helliggøres, må vi gøre os fri af den tanke, at vi kan blive frelst ved loven. I stedet skal vi holde fast i, at vi over for Gud ikke har brug for noget ud over den retfærdighed, som Kristus giver. Så bliver man fyldt af taknemlighed og ønsker kun at gøre det, Gud vil. Så forsøger man uden bagtanker at følge Guds vilje, og så er loven en god vejviser. Så truer eller tvinger loven os ikke, og den giver os heller ikke styrke. Men den viser, hvad Gud vil.

Når loven på den måde får lov til at vise, hvordan vi skal leve vores liv, så bruger vi den rigtigt. Luther formulerer det sådan, henvendt til loven:

»Når det handler om mit liv, og hvordan jeg skal opføre mig, så vil jeg gerne lytte til dine bud. Men hvis du vil trænge ind i min samvittighed, eller hvis du vil blande dig i mit forhold til Gud, så vil jeg ikke have noget med dig at gøre. Loven dømmes mig jo, og over for den kommer jeg altid til at stå som skyldig. Men over for Gud har jeg brug for en anden retfærdighed. Og den har jeg allerede fået! På den anden side skal jeg jo leve mit liv. Og i det spørgsmål vil jeg gerne rådføre mig med dig. Jeg er hårdhjertet og elendig til at gøre det gode. Så her må du gerne hjælpe mig med at styre min egoistiske og negative natur, ligesom man styrer en hest med bidsel og pisk.«

Når man som kristen bruger loven på den måde, så er man på rette spor. Så er man fattig og længes efter Guds nåde. Så har man altid brug for Jesus som sin frelser, så har man brug for evangeliet, bønner og nadveren.

Men det er noget helt andet at mene, at man kan gøre sig umage og lade være med at synde, så man på den måde bliver helliggjort.

Så tager man fejl. Hvis du har en falsk selvtillid, kan loven lære dig at være ydmyg. Hvis du er fri og glad i troen, kan den blive en vejviser for dig. Men loven kan aldrig udrydde synden og på den måde hjælpe dig med helliggørelsen. Den kan aldrig skabe kærlighed i dig, den kan ikke give dig lyst og styrke til at gøre det gode. Den kan aldrig få nogen til at gøre Guds vilje af egen drift.